

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและปัญหาของการวิจัย

พระองค์อัลลอฮ์ ﷺ ได้ตรัสอีกว่า

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

(الزمر: 9)

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ที่ไม่รู้ จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริงบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ”

(อฺซุซุมัร: 9)

จากหลักฐานอัลกุรอานข้างต้น อิสลามได้ให้ความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ซึ่งถือเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การศรัทธาและการปฏิบัติตนเพื่อแสดงความโปรดปรานของพระผู้เป็นเจ้า ด้วยความสำคัญของการศึกษา อิสลามจึงยกย่องและให้เกียรติแก่ผู้ศึกษาหาความรู้ ปราชญ์ผู้ให้ความรู้ หรือครูผู้สอน มุฮัมมัดอะมีน บินกาซีน (2521:2) ซึ่งคนที่มีควมรู้นั้น อัลลอฮ์ ﷺ ทรงยกย่องและทรงยกระดับความมีเกียรติของบรรดาผู้ที่ศึกษาหาความรู้ และด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จะทำให้พวกเขาประสบความสำเร็จทั้งโลกนี้และโลกอาคิเราะฮ์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ในหมวด 7 ว่าด้วย ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในมาตรา 52 ได้ส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตราที่ 64 และมาตราที่ 65 ได้กล่าวไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทางวิชาการสื่อสิ่งพิมพ์วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และยังส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะให้แก่บุคลากร ทั้งทางด้านการผลิตและการใช้ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 32-34)

สภาพความเป็นจริงด้านอาชีพครูสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่ปรากฏในปัจจุบัน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งเรียนจบจากปอเนาะแล้วไปศึกษาต่อต่างประเทศแถบตะวันออกกลาง ซึ่งจะเลือกเรียนในสาขาที่ไม่ใช่สาขาที่เป็นวิชาครุศาสตร์และวิชาชีพครูโดยตรง ดังนั้นพอจบการศึกษาจึงทำให้เกิดปัญหาในด้านการปฏิบัติการสอนและยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543: 18) ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา และขาดความรู้ทางการบริหารการศึกษา เนื่องจากมีความรู้สามัญศึกษาดำ ขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง

2. ครูบางส่วนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ขาดความรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษา ขาดความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

3. โรงเรียนที่อยู่ห่างไกลมักขาดแคลนครู มีครูขอย้ายเป็นประจำ

4. ครูส่วนใหญ่มักทำงานในโรงเรียนเอกชนเป็นการชั่วคราว เมื่อพบโอกาสที่ดีกว่าจะลาออกไปหรือจะทำงานในหน้าที่กลางคืนส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนใต้และจังหวัดสตูลยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน การจัดระบบบริหารจัดการ ความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ความพร้อมทางด้านบุคลากร และอื่น ๆ เนื่องจากมีสาเหตุหลายประการที่สำคัญด้วยกัน เช่น จากงานวิจัยของอิสมาแอล หลีเส็น (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดสตูล จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดสตูล มี 4 ด้านคือ

1. ปัญหาด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ขาดความเข้าใจในรายละเอียดของหลักสูตรอิสลามศึกษา ขาดความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ไม่มีคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร

2. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดตารางสอน การจัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน

3. ปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่า ขาดความชำนาญในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อไม่เพียงพอ การจัดฝึกอบรมพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะในการใช้สื่อทางด้านเทคโนโลยี การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ

4. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา

สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนนั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น ช่วยประหยัดเวลาในการสอน ช่วยถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดเห็นระหว่างครูและนักเรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องราวที่ครูสอนได้เร็วและจำได้อย่างถาวร สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ทำให้นักเรียนได้รู้จักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น สื่อการสอนมีความจำเป็นในการสอนเพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากทำให้ครูต้องสอนเนื้อหาวิชามากขึ้น จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น สื่อการสอนมีความสำคัญในการสอนที่จะเน้นเอกบุคลิกให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนที่มีภูมิหลังและความพร้อมที่แตกต่างกัน ครูต้องรู้จักใช้สื่อการสอนและเทคนิคที่จะทำให้ นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนและเกิดประสิทธิผลในการเรียน (จริยา เหนียนเฉลย, 2546: 17)

จากคุณค่าและความสำคัญของสื่อการสอน ครูในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้คอยชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาตนเอง จำเป็นจะต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ครูควรได้รับการส่งเสริมในเรื่องการพัฒนาความสามารถทางความคิดเชิงสร้างสรรค์โดยผ่านการอภิปราย สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกอบรม วิจัย และศึกษาต่อ (นิเลาะ แวอุเซ็ง, 2551: 54)

โรงเรียนอัลอิสลามียะห์เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ มีบุคลากร 52 คน และนักเรียน 414 คน ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 184 หมู่ 9 ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งผู้วิจัยดำรงตำแหน่งในโรงเรียนเป็นฝ่ายวิชาการศาสนา มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านสื่อการสอน จากรายงานการประชุมของโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ (รายงานการประชุมครั้งที่ 5/2559: 3) พบว่า ครูในโรงเรียนอัลอิสลามียะห์มีปัญหาในด้านใช้สื่อการสอน เช่น ครูผู้สอนขาดความรู้ในการผลิตสื่อการสอน และขาดทักษะในด้านการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุสลิมะฮ์ สุหลง (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอเมืองจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการพัฒนาในด้านสื่อการสอน ซึ่งสรุปเป็นสาระสำคัญดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้อย่างเต็มที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น
2. จัดทำสื่อการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยมีความหลากหลายสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
3. มีสื่อครบทุกกลุ่มสาระและเพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือสื่ออื่น ๆ ที่ครูผู้สอนเห็นสมควร
4. โรงเรียนควรสร้างจิตสำนึกให้ครูเกิดความตระหนักในการใช้สื่อการสอน โดยการจัดให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับความสำคัญของสื่อการสอน การใช้สื่อการสอน และการพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัย
5. ควรมีสถานที่สำหรับการจัดเก็บดูแลรักษาและซ่อมบำรุงสื่อให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่เสมอ
6. ควรจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องคอมพิวเตอร์ จัดทำห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าที่มีบรรยากาศน่าค้นคว้าและเพียงพอกับความกับความต้องการของผู้เรียน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชน โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล ประสบปัญหาด้านกระบวนการใช้สื่อการสอนอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ปัญหาที่พบ เช่นครูขาดความรู้ ทักษะในการผลิตและใช้สื่อการสอน สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาและงานวิจัยต่าง ๆ เช่น ฮาसान๊ะ จิเหม (2557: บทคัดย่อ) สภาพปัญหากระบวนการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสตูลพบว่า มีปัญหาในด้านกระบวนการใช้สื่อการสอนทุกด้าน เช่น ด้านการวางแผนและการผลิตสื่อการสอน ด้านการดัดแปลงและออกแบบสื่อใหม่ ด้านการใช้สื่อ

การสอน ด้านการกำหนดการตอบสนองผู้เรียน ด้านการประเมินผลสื่อ สำหรับข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหา ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในผลิตสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีการผลิตสื่อ หรือดัดแปลงสื่อที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้ ครูควรดัดแปลงหรือประยุกต์สื่อที่มีอยู่ให้ทันสมัยและเหมาะสม ยิ่งขึ้น สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะในการใช้สื่อทางด้าน เทคโนโลยี และนริชน ดอเลาะ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอน อิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีน้อยไม่มีความหลากหลายและขาดความทันสมัย จากปัญหาดังกล่าวได้รับ ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมวิทยากรอิสลามศึกษาในเรื่องการจัดทำสื่อ การสอนอิสลามศึกษาพร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้สื่ออย่างถูกต้อง

การฝึกอบรมก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และการ ปฏิบัติของครูผู้สอนได้ เช่น งานวิจัยของ วารุณี อัสวโกติน (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดและสามารถ นำไปใช้ได้ จะส่งผลด้านความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นก่อนการ ฝึกอบรมอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา จันท์วิมล (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้หลักการ จัดการความรู้และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการฝึกอบรมของ นักพัฒนาบุคลากร, มิ่งขวัญ ภาคสัญญาไชย (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุด ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี, และปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับผู้นำท้องถิ่นในภูมิภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มทดลองหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส เพื่อยกระดับและพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะของครูอิสลามศึกษาในด้านการใช้สื่อใน การจัดการเรียนการสอน และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการสอน และทัศนคติต่อการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส
3. เพื่อประเมินทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่กำหนด และค่าดัชนีมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการสอน และมีทัศนคติต่อการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาในระดับมาก
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในระดับมาก

1.4 ประโยชน์การวิจัย

- ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งประกอบด้วย
1. ชุดฝึกอบรมได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และเครื่องมือวัดผลและประเมินการฝึกอบรมที่มีคุณภาพ
  2. สามารถนำชุดฝึกอบรมไปใช้ในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  3. สามารถส่งผลกระทบต่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1.2.1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการสอน และทัศนคติที่มีต่อการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษา

1.2.3 ทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษา

1.2.4 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรคือ ครูอิสลามศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

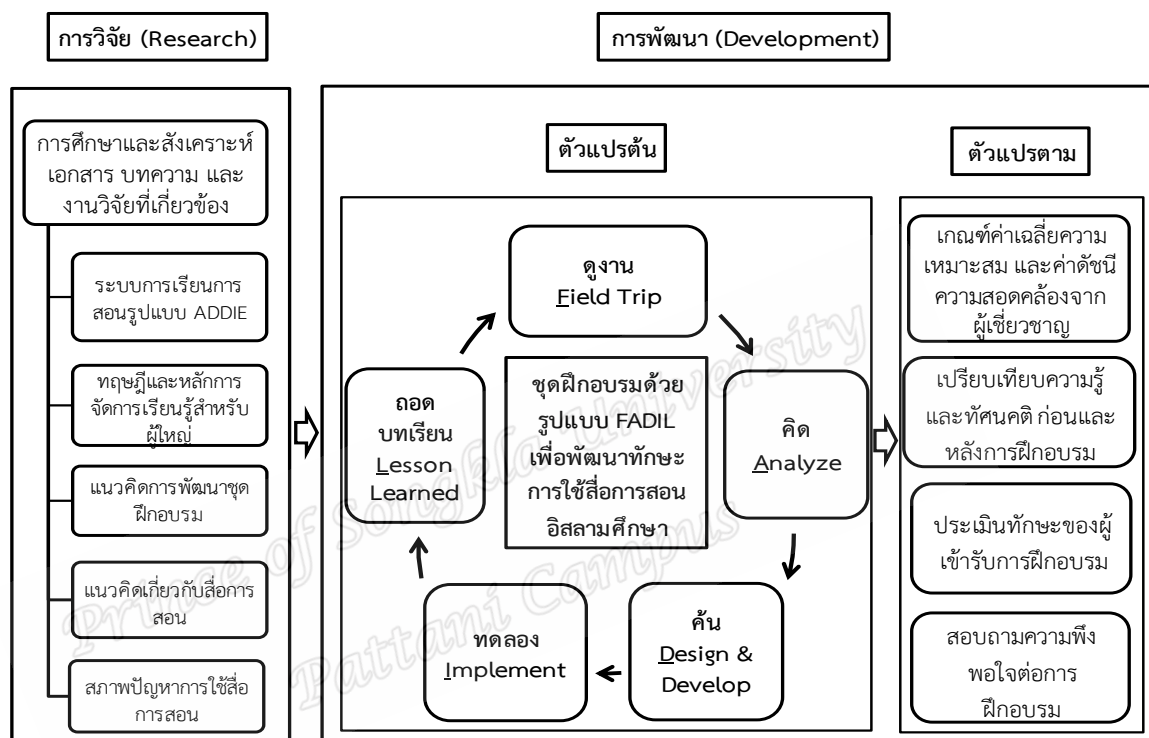
2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูอิสลามศึกษา ซึ่งเป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีเงื่อนไขที่ผู้วิจัยได้กำหนดคือ ต้องเข้าฝึกอบรมจนจบระยะเวลาของหลักสูตรฝึกอบรม เป็นครูแกนนำที่โรงเรียนคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นครูที่สอนอยู่ในกลุ่มสาระภาษาอาหรับ และกลุ่มทดลองที่เข้ารับการฝึกอบรม มีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส ประกอบไปด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แผนการฝึกอบรม 3) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 4) เครื่องมือวัดผลและประเมินการฝึกอบรม ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการสอนก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบวัดทัศนคติต่อการใช้อุปกรณ์การสอนอิสลามศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษา และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษาสำหรับครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดฝึกอบรมด้วยรูปแบบ FADIL หมายถึง เอกสารและสื่อต่าง ๆ สำหรับวิทยากรและผู้รับการฝึกอบรมใช้เป็นแนวทาง หรือประกอบการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และเครื่องมือวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

2. สื่อการสอนอิสลามศึกษา หมายถึง สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาศาสนา ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ 1) สาระอัลกุรอานและตัฟซีร์ 2) สาระอัลหะดีษ 3) สาระอัลอะกีดะฮ์ 4) สาระอัลฟิกฮ์ 5) สาระอัลตารีค 6) สาระอัลอัคลาก 7) สาระภาษาอาหรับ และ 8) สาระภาษามลายู

3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการสอน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ การจำแนก และประเภทของสื่อการสอน ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษา หมายถึง ความรู้สึกรู้สีกที่มีต่อการใช้สื่อ การสอนในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศาสนา ในด้านการเห็นความสำคัญ เห็นด้วยและ สนับสนุนให้ผู้อื่นทำ มีความต้องการและมุ่งมั่นที่จะใช้สื่อการสอนในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา ศาสนาวัตจากแบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ทักษะการใช้สื่อการสอนอิสลามศึกษา หมายถึง ความถนัดที่มีต่อการใช้สื่อ การสอนในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศาสนา ในด้านการเตรียมสื่อการสอน ด้านการเลือกสื่อ การสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการติดตามผลสื่อการสอน ประเมินจากแบบประเมินทักษะที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ความพึงพอใจของต่อการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกของครูอิสลามศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีต่อ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรม การฝึกอบรม ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรม ด้านวิทยากร และด้านเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม วัตจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

Prince of Songkhro University
Pattani Campus